

NAQD PUL MUOMALASI BO'YICHA SHARH

Qisqa tavsif
Aprel - 2026

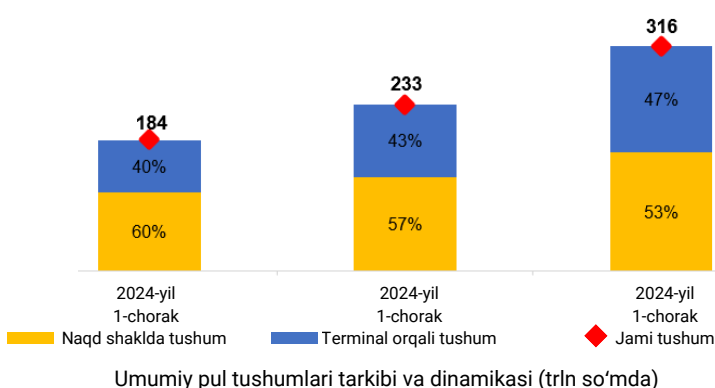
2026-yilning yanvar–mart oylarida banklar tomonidan naqd pul muomalasini yanada qulay va tartibli tashkil etishga e'tibor qaratildi. Bu jarayonda iqtisodiyotdagi pul aylanishi ehtiyojiga qarab naqd pullarni muvozanatlash, shuningdek, muomaladagi pul sifatini yaxshilash ishlari olib borildi.

Naqd pul muomalasiga doir ko'rsatkichlar dinamikasi

Banklarda naqd pul muomalasini erkinlashtirilishi, iqtisodiy o'sish faollashgani fonida iqtisodiyotda naqd pullarning banklar orqali aylanmasi doimiy o'sish tendensiyasiga ega bo'ldi.

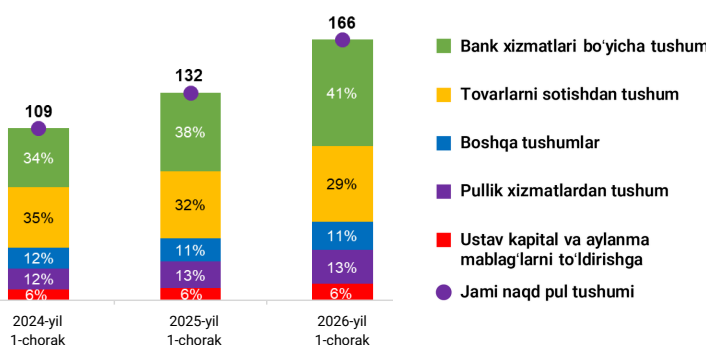
2026-yil I-chorakda umumiy pul tushumlari (naqd pul va terminal tushumlari) **316 trln** so'mni tashkil etib, **2025-yilning** mos davriga nisbatan **35 foizga** oshdi.

Shu bilan birga, to'lovlarni amalga oshirishda zamonaviy usullar ulushi ortib bormoqda. Xususan, terminal va mobil ilovalar orqali to'lovlar hajmi o'tgan yilgi yanvar-mart oylariga nisbatan oshib, ularning umumiy tushumlardagi ulushi **43 foizdan 47 foizga** yetdi. Savdo va xizmatlar sohasida terminal tushumlari (shu jumladan, mobil ilova orqali to'lovlar) salmog'i o'tgan yildagi **49 foizdan 51 foizga** yetdi.

Umumiy pul tushumlari tarkibi va dinamikasi (trln so'mda)

Naqd pul tushumlari hajmi va tarkibi dinamikasi (trln so'mda)

Banklar orqali naqd pul aylanishi ham o'sish tendensiyasini ko'rsatdi. Jami **330 trln** so'mlik naqd pul bank tizimi orqali aylangan bo'lib, bu o'tgan yilga nisbatan **25 foizga** ko'pdir. Bu o'sish iqtisodiy faollik ortgani bilan izohlanadi. Jumladan, banklarga naqd pul tushumlari o'tgan yilga nisbatan **34 trln** so'mga yoki **26 foizga** o'sdi.

Naqd pul tushumlari asosan bank xizmatlari, savdo va xizmat ko'rsatish sohalari hisobiga ko'paygan. Shu bilan birga, aholining bank xizmatlaridan faolroq foydalanayotgani ham ushbu ko'rsatkichlarga ijobiy ta'sir ko'rsatgan.

Bank kartalariga kelib tushgan mablag'lar va ularni naqdlashtirish hajmlari dinamikasi rasmida qayd etilgandek **2024–2026-yillar I-chorakda** bank kartalariga tushgan mablag'lar va ulardan qancha qismi naqd qilib yechilgani ko'rsatilgan.

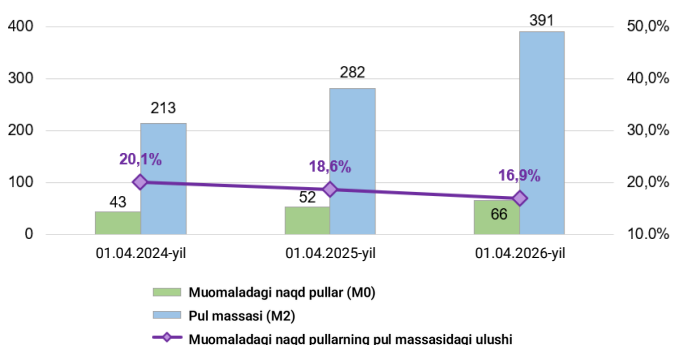
Har yili kartalarga tushayotgan pul hajmi sezilarli darajada oshib bormoqda. Masalan, **2024-yilda 212 trln** so'm bo'lgan bo'lsa, **2025-yilda 306 trln** so'mga, **2026-yilda esa 408 trln** so'mga yetgan. Bu odamlar bank kartalaridan tobora ko'proq foydalanayotganini bildiradi.

Shu bilan birga, kartalardan yechilgan naqd pullar ham oshgan: **48 trln** so'mdan **71 trln** so'mgacha. Lekin muhim jihati shundaki, pul miqdori oshayotgan bo'lsa ham, ularning naqd qilib olinayotgan ulushi kamayib bormoqda.

Ya'ni:

2024-yil I-chorakda 23 foiz
2025-yil I-chorakda 19 foiz
2026-yil I-chorakda 17 foiz

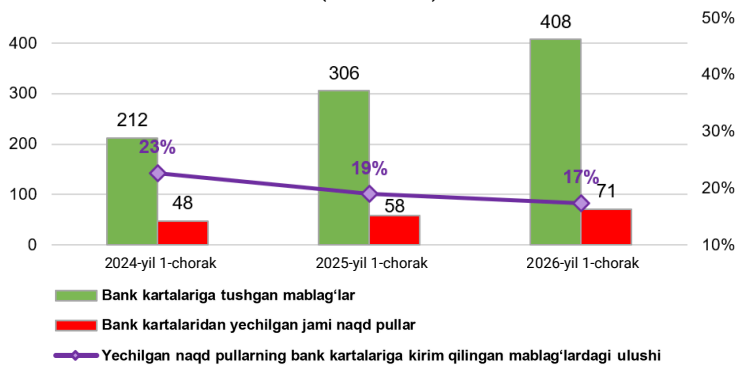
Muomaladagi naqd pullarning pul massasidagi ulushi dinamikasi

Muomaladagi naqd pullarning nominal qiymati bo'yicha tarkibi

Joriy yilning **I-choragida** muomaladan naqd pullarning qaytishi natijasida banknotlar umumiy soni **262 mln** donaga kamayib **2026-yil 1-aprel** holatiga **2 184 mln** donani tashkil qildi.

Bank kartalariga kelib tushgan mablag'lar va ularni naqdlashtirish hajmlari dinamikasi (trln so'mda)

2026-yilning 3 oyida muomalaga chiqarilgan naqd pullar hajmi **2,6 trln** so'mga kamayishi kuzatildi. **2026-yil 1-aprel** holatiga naqd pullarning umumiy pul massasidagi ulushi **16,9 foizni** tashkil qilib o'tgan yilning mos davriga nisbatan **1,7 foiz** bandga pasaydi. Odamlar pulni karta orqali to'g'ridan-to'g'ri ishlatishni ko'proq afzal ko'rmoqda, ya'ni naqd pulga ehtiyoj nisbatan kamayib bormoqda.

Umumiy pul massasi yildan-yilga oshib bormoqda. Masalan, **2024-yilda 213 trln** so'm bo'lgan bo'lsa, **2025-yilda 282 trln** so'mga, **2026-yilda esa 391 trln** so'mga yetgan. Bu iqtisodiyotda pul hajmi kengayayotganini bildiradi.

Naqd pullar miqdori ham oshgan: **43 trln** so'mdan **66 trln** so'mgacha. Ya'ni, odamlar qo'lida bo'lgan pul ham ko'paygan. Lekin muhim jihat shundaki, naqd pullarning umumiy pul massasidagi ulushi kamayib bormoqda:

- **2024-yilda 20,1 foiz** (01.04.2024 holatiga)
- **2025-yilda 18,6 foiz** (01.04.2025 holatiga)
- **2026-yilda 16,9 foiz** (01.04.2026 holatiga)